

หมูบ้านเข็นสุข

หนังสือเสริมประสบการณ์พัฒนาการอ่านออกเขียนได้

เล่มที่ ๓

อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หมู่บ้านเข็นสุข

หนังสือเสริมประสบการณ์พัฒนาการอ่านออกเขียนได้

เล่มที่ ๓

อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หมู่บ้านเป็นสุข

หนังสือเสริมประสบการณ์พัฒนาการอ่านออกเขียนได้

อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หนูน้อยฟันดี

ห้องเรียนขอบฟ้ากว้าง

หมู่บ้านเป็นสุข

กินดีอยู่ดี

คำสอนตายาย

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จัดพิมพ์ สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 978-616-395-756-6

พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยจังหวัดชายแดนภาคใต้

จำนวนพิมพ์ ๕,๐๐๐ เล่ม

ที่ปรึกษา	นายบุญรักษ์ ยอดเพชร	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
	นายวินัย รอดจ่าย	ข้าราชการบำนาญ
	นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ
	นางสุกัญญา งามบรรจง	ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
๗๙ ถนนนางมวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๑ ๔๕๖๗ ๐ ๒๕๗๙ ๕๑๐๑

คำนำ

ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นปีมหามงคลเนื่องในโอกาสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ๕ รอบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักในพระมหารัชมงคล อย่่างหาที่สุดมิได้ จึงได้จัดพิมพ์หนังสือเสริมประสบการณ์พัฒนาการอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ โดยจัดพิมพ์ขึ้นละ ๕ เล่ม รวม ๓๐ เล่ม ให้เป็นหนังสือส่งเสริมทักษะภาษาไทย ด้านการอ่านและการเขียน เนื้อหาของหนังสือแต่ละเล่มจะเพิ่มศักยภาพการอ่านของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตามหลักค่านิยม ๑๒ ประการ ที่สำคัญคือความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีกิจกรรมท้ายเล่มเพื่อฝึกทักษะทางภาษา และมีหนังสือคู่มือการใช้อีก ๑ เล่ม รวม ๓๑ เล่ม บรรจุในกล่อง ซึ่งได้แจกแก่โรงเรียนในสังกัดแล้ว คณะกรรมการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศปบ.จชต.) พิจารณาเห็นว่าหนังสือชุดนี้เหมาะสมในการใช้เป็นสื่อฝึกทักษะการอ่าน แก่นักเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงจัดพิมพ์แจกเพิ่มเติมให้แก่โรงเรียนทุกสังกัดในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้

ในโอกาสนี้ ขอขอบคุณทุกฝ่ายที่ร่วมดำเนินการให้การจัดพิมพ์หนังสือดังกล่าวเป็นไปด้วยความ เรียบร้อยตามวัตถุประสงค์ หากมีข้อเสนอแนะประการใด โปรดแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา

(นายบุญรักษ์ ยอดเพชร)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

คืนหนึ่งเดือนหงาย มีช้างป่าโขลงหนึ่งเดินลงมาจากภูเขา พ่อประจักษ์ได้ยินเสียง
มันร้อง “แปร่น แปร่น” เขาจึงมองออกไปทางชายป่า เห็นช้าง ๑๐ ถึง ๑๑ ตัว พ่อประจักษ์
ร้องเรียกแม่ส้มเกลี้ยงและให้จุกปิดไฟในบ้านให้หมด

“จุก ปิดไฟแล้วมาหาพ่อเร็ว มาแอบดูช้างป่ากัน มันกำลังเดินมาทางสวนเรา ต้นเงาะ
ต้นทุเรียน คงไม่รอดแน่” พ่อกระซิบที่ข้างหูของจุก

“พ่อครับ ทำไมช้างถึงลงมามากอย่างนี้ล่ะครับ” จุกกระซิบถามพ่อ

“เมื่อก่อนช้างป่ามีต้นไม้ให้มันกินอุดมสมบูรณ์ มันก็หากินได้ตามชอบใจ แต่ทุกวันนี้
คนไปตัดไม้ทำลายป่าแหล่งอาหารของมัน มันไม่มีอาหารกินจึงพากันเดินมาถึงสวนของเรา
นี่แหละจุก ไม่มีใครกล้าไปไล่มันหรือกลูก เพราะช้างมันเคยเหยียบคนตายไปแล้วหลายคน”
พ่อบอกด้วยสีหน้ากังวล

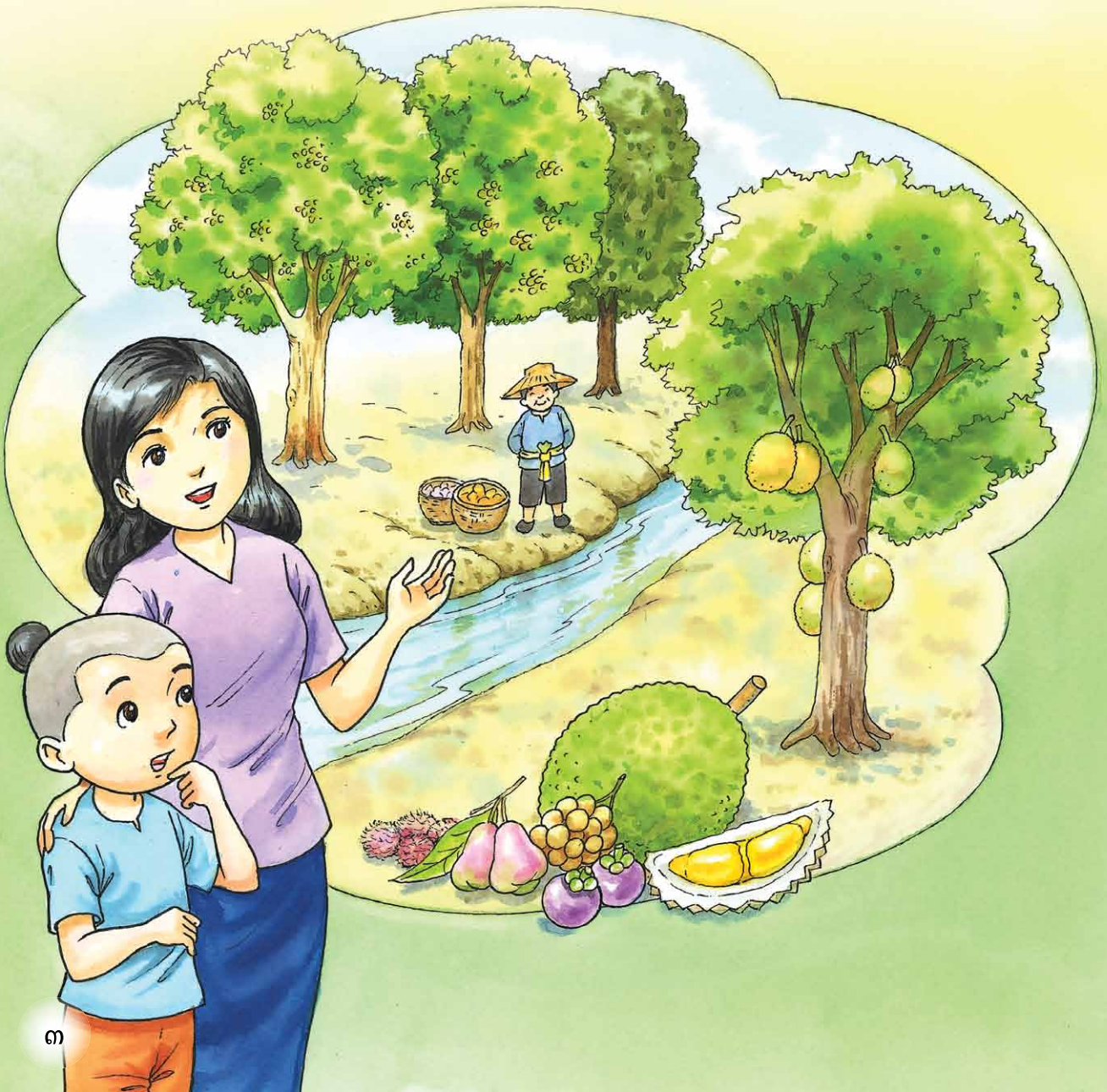

“สมัยก่อนคุณตาปลูกข้าว ต่อมาต้องมาทำสวนเพราะน้ำไม่พอ” แม่สัมผัสยังพูดขึ้นเบา ๆ “ต้องใช้ควายไถปรับที่ดินให้ร่วนซุย หลังจากนั้นก็ขุดสระเก็บน้ำไว้ใช้” จุกฟังแม่เล่าด้วยความตั้งใจและถามแม่ว่า “คุณตาปลูกต้นไม้อะไรบ้างครับ”

“ปลูกทุเรียนกับมังคุดจะลูก พอต่อมาคุณตาเริ่มศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง แล้วก็นำมาพัฒนาสวนของเรานี้แหละ” แม่กล่าวถึงคุณตาด้วยความชื่นชม

“คุณตาแบ่งที่ดินเป็นสัดส่วน ปลูกเงาะ ปลูกขนุน ชมพู่ ลองกอง และแก้วมังกร” แม่เล่าต่อ

“โอ้โฮ แล้วจะมีน้ำรดต้นไม้พ่หรือครับ” จุกสงสัยเรื่องน้ำ

“คุณตาขุดสระน้ำเพิ่มอีก ๒ สระ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ตลอดปี เมื่อพ่มาแต่งงานกับแม่ พ่อเห็นว่าคุณตาทำงานหนักตรากตรำมามากแล้ว จึงขอรับความรู้จากคุณตาเรื่องทำสวน และพ่ก็ช่วยคุณตามาจนถึงทุกวันนี้” พ่อเล่าบ้าง ขณะที่เล่านั้นจุกฟังเพลินจนเพลินกลับไป

คืนนั้นพระจันทร์สุกสว่าง พ่อกลด แม่มะปราง และแกละ นั่งคุยกัน
อยู่ที่ระเบียงหน้าบ้าน พ่อกลดเล่าให้แกละฟังว่า “พ่อพอมือที่ตีนรอบบริเวณบ้าน
เมื่อกลับจากรับจ้างรายวัน จึงปลูกพืชผักสวนครัวไว้กิน” “พ่อปลูกผักอะไรบ้างครับ”
แกละนอนคว่ำมือเท้าคางฟังพ่อเล่า แล้วถามพ่อ

“มีทั้งมะเขือ พริก กะเพรา ข่า ตะไคร้ ที่ต้นใหญ่หน่อยก็ปลูกกล้วย มะละกอ
เราดูแลให้ดีก็ได้ผลตอบแทนที่ดี แม่เขายังได้เก็บไปขายที่ตลาดด้วย ทั้งข่า ตะไคร้
ใบมะกรูด ใบกะเพรา ขายได้ทั้งนั้น” พ่อตอบ

“ต่อไปนี้แกละจะไม่เล่นชนแล้วครับ ถ้าแม่จะไปขายผักที่ตลาดนัดต้องให้แกละ
ไปด้วยนะครับ”

“ได้สิลูก ถ้าลูกขยันช่วยแม่ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เราก็จะได้ช่วยกัน
เก็บผักขาย มีเงินเก็บออม ไม่นานครอบครัวเราคงจะไม่ลำบากอีกต่อไป” พ่อพูด

“อ้าว หลับไปแล้วเจ้าแกละ” แกละซบหน้าลงกับหมอนหลับด้วยใบหน้า
ยิ้มละไม

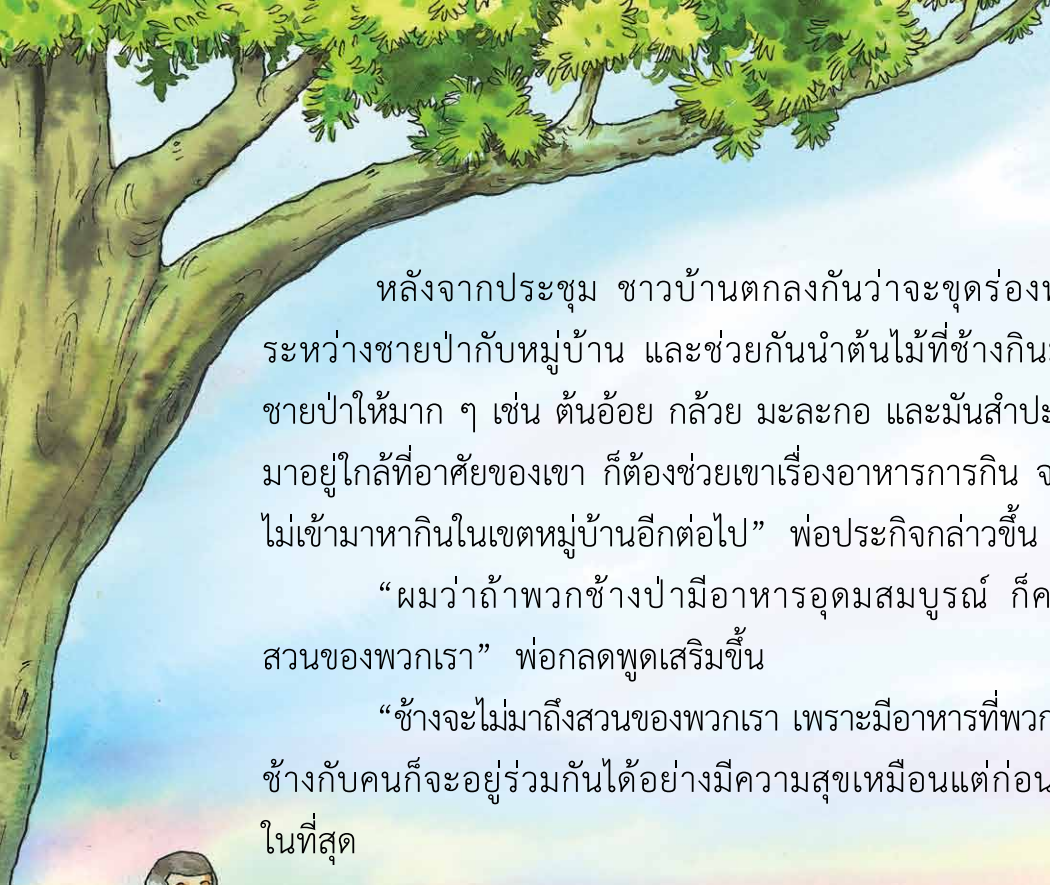
พ่อกลดจึงอุ้มแกละและชวนแม่มะปรางเข้าบ้านนอน
โดยไม่รู้ตัวเลยว่า คืนนี้ช้างป่ากำลังมาหากินในหมู่บ้าน

รุ่งเช้า พ่อประจิกเดินสำรวจสวนผลไม้ ขณะที่ชาวบ้านพอทราบข่าวช้างป่าลงมาจากภูเขา จึงเข้ามาสมทบร่วมกันสำรวจความเสียหายพบว่า ช้างเข้าสวนของพ่อประจิก มีต้นทุเรียน ต้นมังคุด เสียหายสืบลกว่าต้นส่วนสวนของพ่อกลด มีมะละกอกับกล้วยได้รับความเสียหายไม่มาก เพราะช้างมาถึงใกล้สว่างแล้ว สวนลุงชมมีต้นเงาะเสียหายหลายต้นเพราะอยู่ติดกับสวนของพ่อประจิก

“เราน่าจะหาวิธีป้องกันพวกช้างป่าเหล่านี้ ไม่ให้มากัดกินต้นไม้ทำลายสวนของพวกเรา” พ่อประจิกเอ่ยขึ้นหลังจากเดินสำรวจความเสียหายแล้ว “ผมว่าเราไปประชุมกันที่บ้านผมเถอะ” พ่อประจิกชวนทุกคน

หลังจากประชุม ชาวบ้านตกลงกันว่าจะขุดร่องทำเป็นแนวกั้นระหว่างชายป่ากับหมู่บ้าน และช่วยกันนำต้นไม้ที่ข้างกินมาปลูกบริเวณชายป่าให้มาก ๆ เช่น ต้นอ้อย กล้วย มะละกอ และมันสำปะหลัง “พวกเราได้อยู่ใกล้ที่อาศัยของเขา ก็ต้องช่วยเขาเรื่องอาหารการกิน จะทำให้พวกเขาไม่เข้ามาหากินในเขตหมู่บ้านอีกต่อไป” พ่อประจิกกล่าวขึ้น

“ผมว่าถ้าพวกข้างป่ามีอาหารอุดมสมบูรณ์ ก็คงไม่มารุกรานสวนของพวกเรา” พ่อกลตพูดเสริมขึ้น

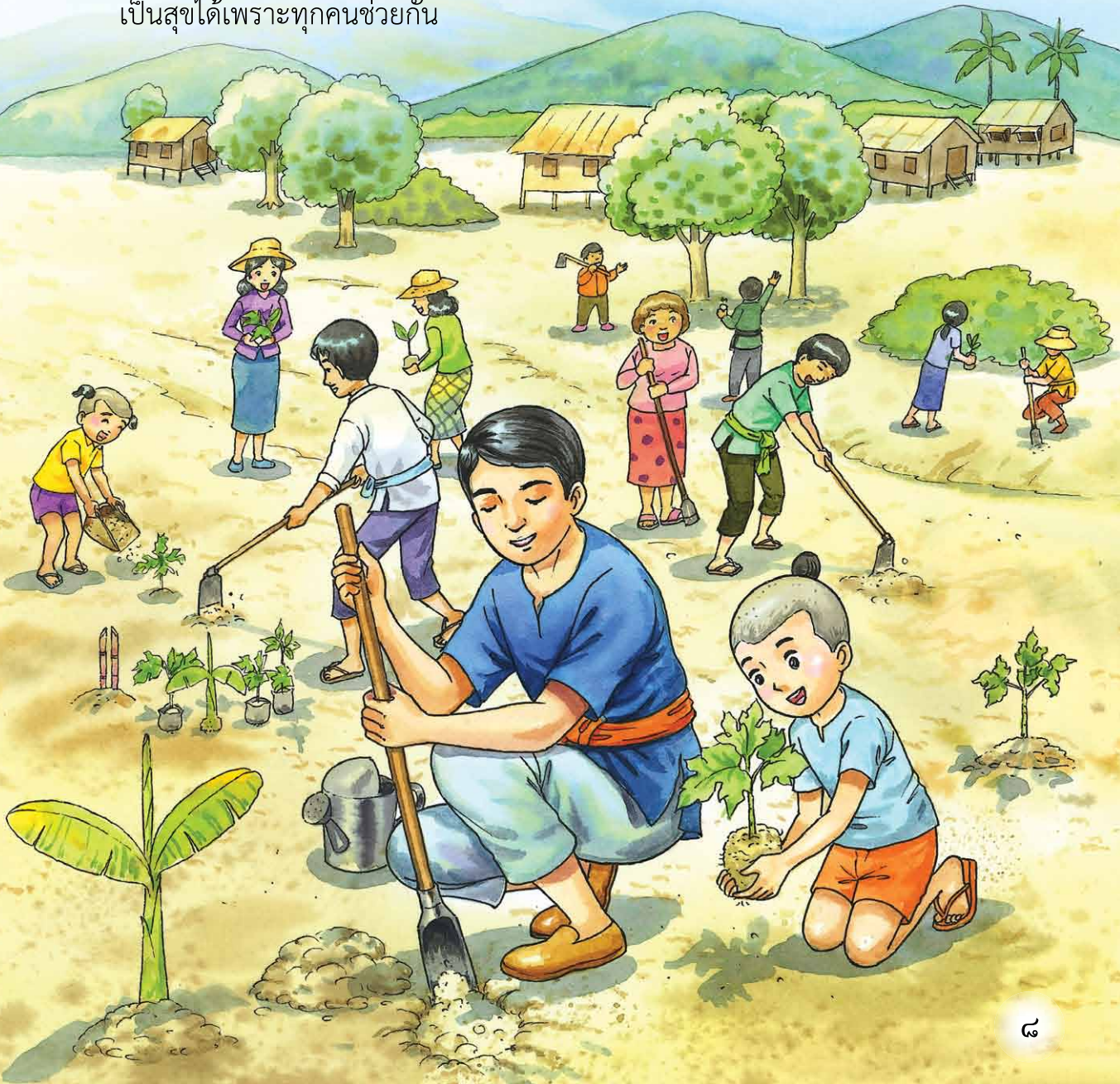
“ข้างจะไม่มาถึงสวนของพวกเรา เพราะมีอาหารที่พวกเราช่วยกันปลูกข้างกับคนก็จะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขเหมือนแต่ก่อน” ลุงชมกล่าวในที่สุด

“แกละ ปลุกอะไร” เสียงจุกตะโกนถาม เมื่อเห็นแกละมากับพ่อ

“ปลุกต้นมะละกอ แล้วเธอละ” แกละถามจุกบ้าง “พ่อปลุกกล้วย ส่วนฉัน
ปลุกมะละกอ” เด็ก ๆ หลายคนมากับพ่อแม่ ตามวันนัดหมายที่ชายป่า ต่างส่งเสียง
ถามกันแซ่แซ่ ได้ยินเสียงจอบเสียมขุดดินปลุกต้นไม้กันอย่างสนุกสนาน นับว่าเป็น
วันแห่งความสุขอีกวันหนึ่งทีเดียว ร่องดินที่ทำขึ้นเพื่อกันไม่ให้ข้างข้างเข้ามาในเขต
หมู่บ้าน จึงเต็มไปด้วยต้นมะละกอ กล้วย อ้อย และมันสำปะหลัง ถ้าฝนตกลงมา
คงงอกงามเติบโตเป็นอาหารของข้างป่าต่อไป

งานนี้สำเร็จด้วยความรวดเร็วเพราะความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน หมู่บ้านนี้
เป็นสุขได้เพราะทุกคนช่วยกัน

“อีกไม่นานพอดันไม้โตขึ้น ช้างก็จะมีอาหารกินอย่างอุดมสมบูรณ์ ไม่เข้าไป
รบกวนสวนของพวกเราอีก ถ้าใครตัดต้นไม้ไปก็ต้องรู้จักปลูกทดแทน และผมขอเชิญชวน
เพื่อนพ้องน้องพี่ให้ร่วมกันปลูกต้นไม้ให้เป็นอาหารช้างเพิ่มเติมด้วย ให้เป็นหน้าที่ของ
พวกเราทุกคนที่จะช่วยกัน หมู่บ้านของเราจะได้ชื่อว่า หมู่บ้านเป็นสุขอย่างแท้จริง”
พอพ่อประจักษ์กล่าวจบ ทุกคนพากันปรบมือชอบใจ หลังจากนั้นก็แยกย้ายกันกลับบ้าน
ด้วยความอิมใจที่มาช่วยกันครั้งนี้

คำชวนคิด

ช่วยกันคิดหน่อยนะจ๊ะ คำต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร

คำศัพท์	ความหมาย
ควายเทียมมเกวียน	
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	
สำรวจ	
ระราน	

พินิจสร้างสรรค์

- นักเรียนคิดว่า ช้างจะอยู่กับคนได้อย่างไร
- ทำไม “หมู่บ้านเป็นสุข”

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง อนุญาตให้ใช้สื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์พัฒนา
การอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ เพื่อใช้เป็นสื่อเสริมทักษะ
ภาษาไทย โดยจัดพิมพ์เพิ่มเติมแจกแก่นักเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือในสถานศึกษาได้

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายบุญรักษ์ ยอดเพชร)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะทำงาน

จัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์พัฒนาการอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

นางสาวลี ชนะपालพันธุ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต ๒
นางเครือมาศ เจะสาเมาะ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๑
นายสำราญ บุญธรรม	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองคง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒
นางภาวนา มีกลิ่นหอม	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดราชบุรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์มัลลิกา ตัณฑนันท์
รองศาสตราจารย์ประพนธ์ เรืองณรงค์
รองศาสตราจารย์กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์
นางสาวนิจสุดา อภินันทาภรณ์
นางสาวอรอร ฤทธิกลาง
นางธนาภรณ์ กอวัฒนา
นางสาววิภารัตน์ อัสวินพันเลิศ
นางสาววรรณุช ศรีอรัญ
นางสาวพิมพ์พรรณ ชุ่มสูงเนิน

วาดภาพประกอบ

นางประภาสินี เจริญสกุลชัยพร